

1.

Josef **Bican**

Narozen: 25. září 1913

Zemřel: 12. prosince 2001

Fotbalová kariéra: 1931–1935 Rapid Vídeň, 1935–1936 Admira Vídeň, 1937–1948 Slavia Praha, 1949–1951 Vítkovické železářny, 1952–1953 Hradec Králové, 1953–1955 Dynamo Praha

Ligové starty a góly: 281/447

Největší úspěchy: pět mistrovských titulů se Slavií Praha v sezonách 1939/40, 1940/41, 1941/42, 1942/43, 1946/47

- vítězství se Slavií Praha v Českém poháru v roce 1941 a 1942, vítězství se Slavií Praha v Poháru osvobození v roce 1945
- vítězství se Slavií Praha ve Středoevropského poháru v roce 1938
- nejlepší střelec ligy v sezoně v roce 1938 s 22 góly, 1939 s 29 góly, 1940 s 50 góly, 1941 s 38 góly, 1942 s 45 góly, 1943 s 39 góly, 1944 s 57 góly, 1946 s 31 góly, 1974 s 22 góly
- semifinalista MS 1934 v Itálii s rakouskou reprezentací

Reprezentační starty a góly: 14 zápasů/12 gólů za Československo
19 zápasů/19 gólů za Rakousko

POČET LIGOVÝCH GÓLŮ: 447

Děcka držel za ruce a nakláněl se nad výkopem.

Elegán od pohledu, to i odtamtud zdola poznal.

Žádné pomačkané sako z kopřivové látky, již chrlily znárodněné fabriky kilometry, jen aby splnily a překročily plán pětiletky. A ani budovatelskou rozhalenku, jak nová doba žádala, na sobě neměl.

V obleku z poctivého předválečného sukna, dost možná že ještě někde v Anglii utkaného, v naškrobené košili upnuté ke krku, s prťavým motýlkem a vycházkovou špacírkou jako by na stavenišťe k Vltavě zabloudil odněkud z jiného světa.

Asi stará škola.

Buržoa na procházce s dětmi, ocejšovali by ho soudruzi, kteří i s ním rázně zatočili a jimž dělalo náramně dobře, že zhýčkaná fotbalová primadona skončila u lopaty.

A že i za ni musel být ten rozmazlený a přeplácený kopálista, jemuž ještě před pár lety cpali kluboví bafuňáři a všelijací fotbaloví šíbrí peníze horem dolem, nakonec vděčný.

V zablácených montérkách, těžká bagančata obalená bahnem, promáčený, špinavý, na těle zničený a k smrti znavený, novou dobou a panujícími pořádky ponížený, ale uvnitř pořád stejný a svůj stál v hluboké jámě a musel být skutečně rád, že ho alespoň k té lopatě vzali.

Že dostává pět dvacet na hodinu.

Že může na holešovickém staveništi vyhazovat z výkopu mazlavou hlínu, hekat pod tíhou obrovitých šutrů, lopotit se s pytlí cementu, jež skládal z rozhrkaných vejtrasek, a přitom ještě poslouchat promluvy těch tam nahoře.

„Děti, podívejte, tady kope ten slavný čutálista Bican,“ přivolával elegán naklánějící se nad výkopem své dva potomky.

Slavný Pepi ale z jeho hlasu tentokrát nerozpoznal, zda se v něm skrývá zadostiučinění nad koncem největšího playera, jakého kdy fotbal v téhle zemi měl, kanonýra, jemuž ještě před nedávnem ležela nejen Praha a celé Čechy s ní, ale i Evropa u nohou a který si mohl z nabídek na angažmá vybírat, anebo zda jsou jeho slova naopak naplněna smutkem a hořkostí nad tím, kam ten zvrácený svět spěje...

„Pépi, s tou Itálií si to ráčej rozmyslet, tam to vezme špatné konce,“ hučel do něho slávistický místopředseda Vladimír Šíba, když se turínský obchodník a přední činovník tamního Juventusů na podzim sedmačtyřicátého znovu ohlásil, že by Bicanovi a samozřejmě i pánům klubovým direktorům předložil další nabídku, s níž do Prahy přijíždí.

„Jemnostpaní, věděj, tam brzy urvou moc komunisti. A to potom u těch Taliánů nebude ani fotbal, a nebudou ani peníze,“ přesvědčoval sečtělý a světaznalý pan doktor střídavě Bicanovu manželku i samotného Pepiho.

Věřili mu.

Na jeho slova a rady všichni dali.

Akurátní pan prokurátor, pro něhož byla jeho Slavia stejně jako Bicanova rodina vším, přece seděl v soudní budově na Karlově náměstí a díky svým kontaktům a informacím měl náramný přehled, co se kde v cizině děje a kam poválečný vývoj spěje.

Starý mládenec, který znal jenom kancelář a svůj milovaný klub.

A také Pepiho, jenž pro něho představoval hotovou modlu.

Nabídka, s níž vyslanec Juventusu do Prahy přijel, byla přitom ohromující.

Milion korun pro Slavii a šest pro Bicana.

Na dřevo, to se ví.

A k tomu královská gáže, s níž se dosud žádný klub nevytasil, bydlení, jaké si vybere, a prvního půl roku i plat pro jemnostpaní.

Oni v klubu chápou, že musí zatím zůstat s oběma malými synky v Praze, protože samo sebou nějaký čas potrvá, než se pan Bican u nich po Turíně porozhlédne a rozhodne, kde by se jim líbilo a nejlépe žilo.

Takže než všechno pozná a nechá zařídit, ani jemnostpaní škodná nebude...

Až se jim točila hlava z těch nabídek, jež se jen hrnuly.

Z Francie i Švýcarska, z Čech i Slovenska.

Androvo olomoucké ASO se i v novinách nechalo slyšet, že jeho nabídka za zahraničními kluby v ničem nepokulhává a Bican na Hané rozhodně tratit nebude, v Bratislavě Slovan Národní výbor formující se k slávě a budoucím úspěchům nemluvil, ale peníze rovnou na stůl pokládal.

A co teprve francouzské Stade Français, jehož manažer přijel na pražské jednání s tím, že Slavii vyplatí okamžitě dva a půl milionu a dohoda se samotným Bicanem pro něho bude při tak horentní sumě určitě rovněž hračkou?! Co Racing Paris či Red Stars, kluby, které měly nachystáno sice o něco méně, zato skvělou budoucnost malovaly?!

Anebo Švýcaři, kteří slibovali v Luzernu vilu přímo u jezera, nejnovější model automobilu a k tomu promptně vyřízené státní občanství.

„A nezapomínají, Herr Bican, to je něco, co se penězi nedá koupit a čeho si všichni moc považují,“ připomínal manažer z Luzernu, když se slávistickým kanonýrem v Praze jednal.

„Vyslechl jsem je, poseděl s nimi, ale všichni nakonec slyšeli ne.

Nešlo o licitování, nebo snad snahu vymámit z nich ještě víc peněz.

Jen manažer Juventusu byl neodbytný a jezdil do Prahy znovu a znovu, protože si uemanul, že mě do Itálie přivede.

Hučel do mě horem dolem, peníze přiřazoval, gáži zvyšoval.

Až jsem měl pocit, že mu nejde o mě, ale o nějakou funkci mezi direktory Juventusu příslibenou za to, že Bicana do Turína přivede.

Při jedné schůzce mě dokonce nalomil natolik, že jsem z kavárny odcházel s tím, že se tedy poradím s manželkou a jeho nabídku si nechám přece jen projít hlavou, zatímco on sežene právníka, který nachystá smlouvu a připraví podmínky transferu.

Když jsem se zvedal od stolu, samým štěstím si mnul ruce, zatímco já už za kavárenskými dveřmi věděl, že do žádné Itálie nepůjdu.“

Náhončí z Juventusu ale přece jen z Prahy s prázdnou neodjel.

Slávističtí funkcionáři ho nakonec přesvědčili, aby si místo Bicana vzal do Juventusu Vycpálka. Že je o pár měsíců mladší, technicky moc dobře vybavený, takže se do jejich italského fotbalu tuze hodí, ale hlavně že mu ho nechají za pouhou dvacetinu toho, na co by ho přišel Bican.

Vycpálek s manažerem Juventusu skutečně do Itálie odjel, zatímco my zůstali v Praze, aniž bychom tušili, v jaký klam se proroctví pana doktora Šíby promění.

V Itálii se fotbal hrál dál a i velké peníze se v něm vydělávaly, zatímco já zůstal v Čechách, kde komunisté nakonec moc urvali a s fotbalem byl konec.

S Bicanem také, to se ví.

Jenže koho by napadlo, že k takovým paradoxům dojde a náš život se už za pár měsíců obrátí úplně naruby?!

Byli jsme v Praze spokojení, měli krásný život, nikam se nám nechtělo.

Manželka po cizím městě a zemi už teprve netoužila a já na ni v tomhle směru dal, protože ona a rodina byly pro mě vším.

A k odchodu ze Slavie jsem také neměl důvod.

Proč také?

Byl jsem v klubu váženou osobností a obletovaným hráčem, jenž pobíral třikrát vyšší gáži a jednou takové prémie než všichni ostatní.

Slavia a Bican bylo vlastně jedno a totéž.

A hlavně – v Praze jsem se cítil doma.

Jen další životní paradox.

Já, Vídeňák, u Dunaje narozený a v hlavním městě někdejší monarchie odmalička vyrůstající... Vždyť i ten fotbal jsem se tam naučil.“

U babičky na zahradě slávističtí direktoři toho vídeňského kluka umluvili.

Tedy, oni do něho nijak hučet nemuseli, natož aby ho snad přemlouvali, protože mladý Vídeňák Bican byl dávno rozhodnutý, že chce do Prahy.

Zvláště když mu Hugo Meisel, který měl ve dvacátých letech celý rakouský fotbal na povel, v sedmadvacátém roce kdysi tak slavný Středoevropský pohár zakládal a v technické hře pražské Slavie se doslova viděl, jeho úmysl schválil, když za ním přišel s prosbou o radu.

„Jdou tam, protože ve Slavii si zahrají opravdový fotbal,“ posvětil Bicanovu touhu opustit vídeňský Rapid.

Tohle doporučení už něco znamenalo, protože uznávaný evropský fotbalový diplomat Hugo Meisel nejenže řídil rakouskou asociaci, ale jako svazový kapitán dával dohromady i reprezentaci, takže mu muselo být jasné, že on i národní tým jeho země o mladého kanonýra časem přijde.

Vždyť se to přímo nabízelo...

Bican nejdříve vymění barvy Rapidu za dres Slavie, pak se mu zachce stát se Čechem a hrát za jejich reprezentační mužstvo.

Přesto ani chvíli neváhal a Bicanovi odchod do Prahy schválil.

Slávistický náčelník Pechar, kterého kluboví výboři pověřili, aby se do Vídně rozjel a nějakou posilu se slovanským původem do Prahy přivedl, mohl tehdy ve vyhlášené vídeňské kavárně Austria usednout k telefonnímu aparátu a do Čech zvěstovat, že sice nikoli šutéra Bindera, ale mladšího a neméně dobrého Bicana do jejich milovaného klubu přivede.

„S Binderem nebyla řeč, zato Bican na Slavii slyší. A rád by k nám. Tuze rád. S Vlastíkem Kopeckým že prý by si chtěl v jednom útoku zahrát, v našem technickém mančaftu si to zkusit, v Praze že by se mu také líbilo. A považte – má české rodiče a někde v Sedlici u Blatné babičku, kam pravidelně na vagace jezdí. Pane direktore, hotové terno. A protože mu přestup doporučil i váš dobrý známý Hugo Meisel, který nechává pozdravovat, což rád vyřizují, dohodli jsme se ráz na ráz,“ zvěstoval náčelník Pechar slávistickému předsedovi Valouškovi.

Netušil, že se do Vídně ještě něco najezdí, s Bicanem pěkných pár hodin v jejich spiklenecké kavárně vysedí a spoustu obstrukcí bude muset vymyslet, než se Pepi v Praze doopravdy objeví.

Že vlastně celých pět let bude trvat, než Bican poprvé za Slavii nastoupí.

„Za nic na světě nechtěli slyšet, že by mě měli z Rapidu pustit. Natož pak do Prahy!

Klubový manažer Schönecker, tuze noblesní pán, pro něhož byl fotbal vším, mě sjel pohledem, že jsem si připadal stejně malinkatý, jako když jsem v jeho kanceláři v centru Vídně seděl jako vyzáblý a ze všeho vyjukaný osmnáctiletý dorostenčík poprvé.

Co seděl, já tam při první návštěvě poposedával celý nervózní a rozklepaný, protože pan obchodník k sobě jen tak někoho nezval. A když už někomu přece jen udělil audienci, něco to znamenalo.

Pro mě přestup mezi opravdové profesionály a pravidelnou gáží 150 šilinků.

Chuděrce mamince brada spadla, když jsem jí pak doma zvěstoval, že budu takové peníze pobírat.

A jenom za čtánání do meruny, což nemohla pochopit.

Už předtím jsem sice z prvních štací v Schustekově fabrické jedenáctce nebo potom v mančaftu poskládaném ze zaměstnanců továrny na barvy a laky Farbenlutz nosil domů pár drobných a pravidelně jí odevzdávat tu dvanáct, jindy zase dvacet šilinků, které jsem na hřišti vstřelenými góly vydělal, ale že by měl někdo dostávat za fotbal podobný majlant, tomu nechtěla uvěřit.

Pan Schönecker mi ovšem takovou gáží slíbil, a protože byl sice tuze přísným, ale zároveň i spravedlivým a moc mazaným manažerem i obchodníkem, slovo dodržel.

Ve fotbale se vyznal a věděl, že jako amatéra si mě musí pojistit.

Zvláště když jsem hned v úvodním zápase v barvách prvního mužstva Rapidu nastřílel v září jedenatřicátého ve vídeňském derby konkurenční Austrii čtyři góly, a k výhře 5:3 tak jeho klubu dopomohl.

Byl z toho tehdy poprask po celé Vídni i Rakousku, protože aby osmnáctiletý nováček hned v premiéře slavného soupeře takhle znectil, to se ještě nestalo.

I vyhlášeného šutéra Šindeláře jsem v utkání hraném před sedmdesáti tisíci diváky na Hohe Warte zastínil, což už bylo co říct.

Vždyť ‚Šindi‘ byl členem slavného Wunderteamu a celá Vídeň ho zbožňovala. Však také pobíral gáži, o jaké se jiným hráčům ani nesnilo, jeho tvář prodávala bonbóny, čokolády i třeba punčochy a kšandy, protože byl tak populární, že vše s reklamou ‚Šindi‘ šlo na dračku.

Až po letech se mu nějaký Bican vyrovnal.

Když mě totiž chtěl manažer Schönecker v Rapidu udržet, vystavil mi po několika návštěvách strýce Josefa Kopeckého, který se ujal role mého osobního manažera, smlouvu znějící rovněž na 600 šilinků.

Peníze to byly obrovské, protože ostatní hráči kasírovali čtyřikrát méně. Nikdo jiný se nám dvěma nemohl rovnat. A přitom když se třeba takový kanonýr Binder dopracoval ke gáži dvou set šilinků, myslel si, kolik nepobírá.

Jenže ani z takové hromady peněz se mně tehdy hlava nezatočila.

S panem Pecharem jsme se dávno předtím domluvili, já dal Slavii své slovo, a protože nikdy v životě jsem nebyl zvyklý brát ho zpátky, trval jsem i při schůzce s panem Schöneckerem na svém.

Chci do Slavie, chci domů do Čech.“

Když slávističtí direktoři Valoušek se svým místopředsedou Stříbrným posílali na svátek Všech svatých v listopadu dvaatřicátého náčelníka Pechara do Vídně, aby se při přátelském mači jejich mančaftu s Rapidem po nějaké rakouské akvizici poohlédl a nejlépe samotného kanonýra Bindera zkusil oslovit, netušili, že se z výletu zrodí největší slávistický kauf historie.

Jejich náčelník jel sice pro Bindera, ale na hřišti ho upoutal Bican.

A nejen proto, že Slavii, oslabené sice o Pláničku a Svobodu s Junkem, ale jinak hrající v nejsilnějším složení, dal v onom inkriminovaném mači pět gólů a s ostudnou prohrou 3:8 ji z Vídně vyprovodil.

Hned se v něm viděl, protože mladý Pepi nejenže střílel a góly dával, ale od brány k bráně si to šněroval, pro míče si chodil a s balonem to uměl jako málokdo.

„Player, jakého potřebujeme. Pro nás bude na centrforvardu tím, co ten Belgán Braine pro Spartu, takže na jeho nákup bych peněz nelitoval. S ním se slavná léta našeho klubu zase navrátí,“ vychvaloval náčelník Pechar svůj objev, když se z první cesty do Vídně vrátil. A protože Sparta a její věčné ligové primáty ležely samozřejmě slávistic-

kým direktorům v žaludku a vydařený nákup Braiena chtěli samosebou také trumfnout, peněz skutečně nelitovali.

Ve slávistické pokladně jich měli naštosováno dost, a kdyby snad bylo zapotřebí ještě něco přihodit, oba kluboví direktori by klidně i ze svého zaplatili. Vždyť velkoobchodník s chmelem Václav Valoušek už miliony na svém kontě ani nepočítal a jeho místopředseda Karel Stríbrný si spravováním majetků šlechtického rodu Schwarzenbergů také na slušné jmění přišel.

Proto na 150 tisíc pro Bicana za podpis smlouvy a na jeho pětitisícovou měsíční gáží přitakali, hned jak náčelník Pechar podmínky transferu vyslovil.

A že se s Rapidem kavalírsky vyrovnají, to je také samosebou.

Potíž však byla v tom, že v Rapidu v té době zrovna peněz zase až tak moc potřební nebyli, a tudíž nechtěli ani slyšet, že by snad měli svého čerstvého reprezentanta Bicana do Prahy pustit.

Na ulici ho objevili, z firemní jedenáctky Farbenlutz, za niž v sedmnácti první důležitě a hlavně honorované góly dával a třicetišilinkovou gáží si pravidelně odnášel, ho někdejší player Rapidu a slavného rakouského Wunderteamu Schramseis do klubu přivedl, na hřišti v Hütteldorfu manažer Schönecker i trenér Edi Braun okamžitě poznali, co se v tom klukovi skrývá.

Smáli se, když si k prvnímu opravdovému mači obul kopačky o čtyři čísla větší, jen aby na něho nějaké zbyly a mohl na plac, žasli, když v tréninkovém utkání dorostu proti amatérům Rapidu dal sám pět gólů a výhru 7:2 zařídil. Samozřejmě že v kopačkách větších „jen“ o dvě čísla, protože kustod, a páni direktori rovněž, si Bicanovy dychtivosti povšimli a nechali ho přezout.

Uznali, že v dorostu by marnil čas, takže ho okamžitě přeřadili mezi amatéry, kde se rovněž neohráł. Po pár zápasech, v nichž alespoň dva góly představovaly jeho pravidelnou normu, usoudil manažer Schönecker, že situace v trápícím se prvním mužstvu Rapidu se musí řešit radikálně, takže Bican se stal profesionálem se vším všudy.

Jedno utkání mu k tomu stačilo.

Výhra nad mistrovskou Austrií, o kterou se debutující Bican při památném zápase na Hohe Warte postaral před 75 tisíci užaslými diváky čtyřmi nádhernými góly, mu otevřela fotbalový svět.

Výboři hned přispěchali se čtyřletou smlouvou a gáží 150 šilinků, která i Bicanovi vyrazila dech.

O takových penězích se mu ani nesnilo.

Ale zasloužil si je, protože v sestavě Rapidu už zůstal a gólů střílel tolik, že si ani s vyhlášeným a jenom o něco málo starším šutérem Bimbo Binderem v ničem nezařadil.

Za čtyři roky jich v zelenobílých barvách nasázel soupeřům dvě stě jedna, takže v klubových kronikách dodnes figuruje mezi kanonýry na třetím místě právě za Binderem a Kaburkem.